

Vraťme se ale na chvíli do historie osobní motorové plavby v českých zemích. Prvním průkopníkem byl mlynářský synek Josef Božek (1782 – 1835) ze slezské vesničky Bierce. Ten v roce 1815 otestoval v pražské Stromovce za velkého zájmu diváků parou poháněný vůz o dvou válcích a klikovém mechanismu. Následně ho napadlo využít páru i k lodnímu pohonu. O dva roky později, první červnový den 1817, tak rameno Vltavy u Císařského mlýna hostilo velkou událost – premiéru na parní pohon upravené převozní pramice. Samotnou slávu překazila nečekaná prudká bouřka, rozvoj motorové osobní lodní dopravy už ale nezastavila. První lodě v Čechách se objevily na Labi, kam dojezdy ze sousedního Saska. Z Drážďan připlul první parník Königin Maria v červnu 1838. Pražská paroplavební společnost, která zajišťovala plavby mezi břehy a ostrovy Vltavy na území hlavního města, vznikla ale až o téměř třicet let později.

Láďa jede lodí, tou lodí výletní

Velkou expanzi zaznamenala výletní plavba za první republiky především v souvislosti s aktivitami Klubu českých turistů. Zájem o tento druh turistiky přetrvával i za bývalého režimu, kdy se stal součástí odborářských rekreací. Přesto z několika míst, jako je přehrada Mšeno u Jablonce nad Nisou, Plumlovská nádrž na Prostějovsku, řeka Ohře v Karlových Varech nebo přehrada Jesenice u Chebu, výletní lodě nenávratně zmizely. Bohužel se dosud neobjevil nadšenec, který by na někdejší historii navázal.

V Praze přibyla po revoluci k tehdejší flotile Městského dopravního podniku celá řada plavidel. Jedná se hlavně o levně koupené lodě v letoviscích u slovenských přehrad nebo o vysloužilé bárky z Německa. Tyto stroje ale vozí převážně cizince v rámci zájezdů nasmlouvaných cestovními kancelářemi. Tuzemcům tedy zbývají služby původní socialistické flotily, nyní plující opět pod značkou Pražské paroplavební společnosti. V nabídce jsou tři linky. Nejoblíbenější, vyrážející třikrát denně, směřuje do ramene Vltavy nedaleko populární zoologické zahrady v pražské Troji.

Druhá trasa míří každý víkend na Vranovskou a Štěchovickou přehradu, projíždí také už zaplavenými Svatojanskými proudy a končí až v Třebenicích pod hrází Slapské přehrady. Pokud máte štěstí, nalodíte se na palubu posledního fungujícího kolesového parníku Vyšehrad, většinu roku ale zabezpečují plavbu polské lodě bez přední vyhlídkové paluby.

Jistotu jízdy na kolesové památce mají pouze cestující třetí linky, která poslední červencovou a srpnovou neděli míří opačně, po proudu Vltavy až na soutok s Labem v Mělníku.

FOTO: PAVEL GEIDŮŠ

Expedice Vltavou: Slapy a Orlick

Nejdelší českou řeku lze vlastně kombinací dvou linek paroplavby a tří linek soukromé firmy, plující po Slapské, Kamýcké a Orlické přehradě a nádrži Kořensko, projet „suchou nohou“ od mělnického soutoku proti proudu až do Týna nad Vltavou. Dál bohužel ne, neboť od Týna po další přehradu Hněvkovice je několik mělkých a nesplavných kilometrů toku.

Na Slapech, o které v poslední době naslouženě opadá zájem turistů, vyplouvá „dlouhá“ linka do Solenic pod orlickou hrází jen v úterý a ve čtvrtek. V ostatní dny vyrážejí lodě z hlavního přístavu u slapské hráze pouze do Nové Živohošti. Vlastní loď pro okružní projížďky mají ale i u vojenské zotavovny Měřín. Naopak stále velký a neustávající zájem o lodní projížďky panuje na Orlické přehradě, v jejímž okolí se nachá-

zí hned několik turistických cílů. Nad hlavním přístavem flotily se rozkládá zámek Orlick, v 90. letech vrácený šlechtické rodině Schwarzenbergů. Expozice uvnitř památky mapují historii rodu, ale i zámku, který vznikl přestavbou původního strážního hradu ze 13. století.

Pohodlný „hydrobus“ převezme milovníky historie za padesát minut i na další cennou památku při jezeře – hrad Zvíkov. Historická stavba na ostrohu nad soutokem s Otavou zaujme především královským palácem a vzácnou raně gotickou kaplí svatého Václava.

Hned na dvou místech má orlická flotila konkurenci. Pod Zvíkovem kotví další tři velké lodě konkurenční společnosti, které vyplouvají v případě zájmu na okružní plavby, směřované většinou do méně známé, ale velmi zajímavé oblasti toku Otavy. V Týně nad Vltavou pak pod kostelem kotví menší výletní loď místního nadšence do plavby.